

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

УКАЗАНИЯ

относно съответствието с разпоредбите на Кодекса за застраховането (КЗ) на консултантски договори, сключени между застрахователен брокер и физически или юридически лица, с предмет на договора извършване на дейност по намиране, привличане или консултиране на клиенти на застрахователния брокер при сключването на застрахователни договори от различен вид

Отменени от КФН на 19.03.2020 г. с решение по протокол №23.

Във връзка с консултантски договори, сключени между застрахователен брокер и физически или юридически лица, с предмет на договора извършване на дейност по намиране, привличане или консултиране на клиенти на застрахователния брокер при сключването на застрахователни договори от различен вид и на основание чл. 13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор (ЗКФН), Комисията за финансов надзор (КФН) дава следните указания:

Консултантски договори, сключени между застрахователен брокер (възложител) и физически или юридически лица (изпълнител), с предмет извършване на дейност по намиране, привличане или консултиране на клиенти на застрахователния брокер при сключването на застрахователни договори от различен вид, със задължение възложителят да изплаща на изпълнителя възнаграждение в процент от сумата за всяка отделна сделка или конкретен застрахователен договор, е в противоречие с разпоредбите на КЗ.

1. Регламентирането на дейността на застрахователните брокери на законово ниво се налага поради обстоятелството, че предоставянето на услуги по повод и при сключване на застрахователни договори засяга съществен кръг от обществени отношения, а именно – възникването, действието и прекратяването на застрахователното правоотношение. Поради това законодателят изрично е предвидил, че при осъществяване на дейността си застрахователният брокер трябва да извършва пълен анализ на застрахователните рискове и необходимостта от предоставяне на застрахователно покритие, въз основа на който самият застрахователен брокер предоставя консултантски услуги (обикновено под формата на съвет – след избор на най-подходяща оферта), от името и по възлагане на потребител на застрахователни услуги (по аргумент от чл. 153, ал. 4 от КЗ).

2. Във връзка с отговорностите на застрахователния брокер и с цел гарантиране на тяхното изпълнение са поставени изисквания към квалификацията на лицата, осъществяващи застрахователно посредничество, тъй като застрахователните правоотношения засягат важни имуществени и неимуществени блага на потребителите на застрахователни услуги. Поради това обстоятелство, законодателят е предвидил отговорността на застрахователния брокер да се гарантира чрез поддържането на задължителна застраховка „Професионална отговорност” за вреди, настъпили при или по повод осъществяване на дейност като застрахователен посредник. На законово ниво са предвидени и други гаранции за дейността на застрахователния брокер, изразяващи се в постоянно поддържане на собствени средства или чрез специално създадена клиентска сметка, по която да се превеждат застрахователните премии за застрахователя и застрахователните обезщетения или парични суми за потребителя на застрахователни услуги. Целта на двата способа е да се гарантира изпълнението на задълженията на брокера да прехвърли платена на него застрахователна премия,

предназначена за застрахователя, или да прехвърли на потребителя на застрахователни услуги, платено от застрахователя застрахователно обезщетение или парична сума.

3. С оглед гарантиране изпълнението на ангажиментите и отговорностите от страна на застрахователните брокери законодателят е установил специален режим на регистрация, предвиден в КЗ, чрез който се извършва превантивна оценка на кандидата за застрахователен посредник относно неговите възможности и капацитет да изпълнява вменените му от КЗ задължения и отговорности към потребителите на застрахователни услуги.

4. Изпълнителите по разглежданите консултантски договори извършват дейност по застрахователно посредничество по смисъла на чл. 5, ал. 1 от КЗ („оказване на съдействие при подготовката, сключването и изпълнението на застрахователни, съответно презастрахователни договори”). Дейността на тези лица се припокрива с тази на застрахователните брокери, доколкото консултирането на лица при сключването на застрахователни договори, е съществена част от осъществяване на дейността на застрахователния брокер (чл. 153, ал. 4 от КЗ). На практика, с възлагането на такъв вид дейност застрахователният брокер създава условия за извършването на дейност по застрахователно посредничество от лица, които не са застрахователни брокери и не са вписани по реда на КЗ в регистъра на чл. 30, ал. 1, т. 9 от Закона за комисията за финансов надзор. . Чрез сключването и изпълнението на такива консултантски договори се създават условия за заобикаляне на чл. 157, ал. 4 от КЗ, който предвижда, че служителите на застрахователния брокер, трябва да имат поне средно образование и да отговарят на изискванията за добра репутация по чл. 157, ал. 1, т. 3-6 от КЗ.

5. Извършването на дейност по застрахователно посредничество от лица, които не са вписани в регистъра на посредниците, а извършват такава дейност по силата на сключени консултантски договори, ограничава възможността на потребителите на застрахователни услуги да получават професионални съвети при вземане на решение за сключване на застрахователен договор, избягва се гарантирането на изпълнението на поетите от застрахователния брокер задължения като се заобикаля нормативно установеното задължение за поддържане на собствени средства или клиентска сметка. Със сключването на такъв вид договори се застрашават интересите на потребителите на застрахователни услуги, тъй като се допуска предлагането и сключването на застрахователни договори от лица, които не притежават необходимата професионална квалификация – знания и опит в областта на застраховането – и не са в състояние да извършват пълен и надежден анализ на застрахователните рискове, на предложенията за застрахователно покритие, да предоставят компетентни консултантски услуги, да разясняват конкретно и професионално условията при сключването на застрахователни договори и да съдействат на потребителите на застрахователни услуги при уреждането на претенциите при настъпване на застрахователно събитие.

Посоченото е в противоречие с целите на КЗ по чл. 2, т. 1, а именно защита интересите на потребителите на застрахователни услуги. Също така възлагането на дейности, присъщи за застрахователните посредници, на физически или юридически лица, които не са били обект на регистрация, съответно не е извършена преценка за спазване на изискванията за професионална квалификация, опит и добра репутация, предвидени от КЗ е в противоречие с целите на КЗ по чл. 2, т. 2, а именно създаване на условия за развитие на прозрачен застрахователен пазар.

6. Във връзка с гореизложеното при организиране и осъществяване на дейността си застрахователните брокери нямат право да сключват консултантски договори с физически или юридически лица (изпълнител), с предмет извършване на дейност по намиране, привличане или консултиране на клиенти на застрахователния брокер при сключването на застрахователни договори от различен вид, със задължение

възложителят да изплаща на изпълнителя възнаграждение в процент от сумата за всяка отделна сделка или конкретен застрахователен договор.

7. Лицата, които могат да извършват горните действия, трябва да бъдат служители на застрахователния брокер, т.е. да са наети по трудово правоотношение, като това не изключва възможността за работодателя да сключва и граждански договор съгласно ЗЗД за изпълнението на определена задача, стига това да представлява не само формално юридически, но и по същество предоставяне на работна сила, а не на конкретен трудов резултат. Прибягването до граждански договор е недопустимо, когато той се използва, за да се прикрие по същество предоставянето на работна сила и съществуването на трудови правоотношения. Определянето на възнаграждението на служителите на застрахователния брокер, когато с тях има сключен и граждански договор, може да бъде и в процент от сумата за всяка отделна сделка или конкретен застрахователен договор.

Настоящите указания са приети с решение по протокол № 11 от 11.03.2009 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.